

ikke vil og ikke kan ssee, men der er en ganske anden Ting, som gjør sig gjældende ligedevor for denne Lov, og det er Godsseierens egen Interesse. Lige vi § 14 høit — jeg tror, at vi kunne ansee det for tvet, at denne Paragraph vil falde høit — og denne Lov staaer her med en Dvangsret, saaledes, at Gaarden ubetinget kommer til Salg, naar Jorddrotten ikke kan blive enig med Fæsteren eller hans Efterladte, saa ligger der i denne Lovs Tilværelse en Dpfordring for Jorddrotten til at see at komme overeens med Fæsteren om et frivilligt Salg, for derved at føre sig Bestemmelserne i Loven af 19de Februar 1861, om at erhverve Jord til fri Disposition som gammel Hovedgaardsfjord, til Nytte. Det maa ikke lades ude af Sigte, at Bestemmelserne i Loven af 19de Februar 1861 ville gjøre sig ganske anderledes gjældende for Jorddrottens Interesse, naar denne Lov kommer ud, end tidligere har været Tilfældet, og denne Interesse hos Jorddrotten vil være en meget væsentlig Ansig til, at man ikke behøver at frygte for slige Overgange, som det cerede Medlem lod til at være Uengstelig for. Hidtil stillede Eagen sig noget anderledes, thi naar Jorddrotten ikke vilde sælge, var han ikke nødt dertil; han beholdt sit Fæstegods paa samme Maade, som han hidtil havde haft det, men naar denne Lov er bleven til, har han ingen Sikkerhed for at beholde sin Jord, og han vil altsaa søge at gjøre sig de Fordele, som Loven af 19de Februar 1861 byder ham, saa store som muligt. Han vil da fra sin Side søge at befordre Selveiendom saa stærkt som muligt, og det beror da kun paa, om hans Interesse nogenlunde kan harmonere med Fæsterens Interesse. Det kan være, at denne paa Grund af den Godtgjørelse, der i denne Lov tilfuges ham ved et muligt Salg, siger: Nej, jeg vil ikke indlade mig paa nogen godvillig Overeenskomst, men jeg foretrækker at vente til Auctionen. Dette vil ganske væsentlig forebygge Misbrug af de Bestemmelser, der kunne ligge i § 9, hvis den skulde blive vedtagen; men jeg har allerede udtalt og skal gjerne endnu engang udtale, at jeg for min Person ikke sætter Pris paa § 9; jeg skal endda tilføie, at jeg sætter saa-

meget mindre Pris paa den, fordi vi ifølge vor hele Udvikling her i Landet ere komne ind i en Retning, der gaar ganske den modsatte Veit af den, hvortil man er kommen i England. Der er man kommen til en Udvikling, hvorved Forpagtningforholdet har høiet Jord-eiendommens Værdi; men her ere vi komne ind i den modsatte Retning, idet man er kommen til at føre Alt hen paa at fremme Selveiendom. Noget, der er fuldkommen i Overeensstemmelse med den demokratiske Grundtanke, der gaar igjennem hele vor Forfating. Det vilde i mine Dine være saare misligt og meget uforstandigt, om Godsseierne eller Jorddrotterne vilde med denne Lov i Haanden, naar den kom ud med § 9, søge at tilvebringe en stor Mængde mindre Forpagtergaarde derved, at de vilde forlokke Fæsterne til at gaae ind paa et fornyet Sætte, for omsider at faae Raadighed til at overdrage disse Gaarde paa korte Forpagtninger, thi da vilde man meget snart komme til at høre Tale om en ny Dvangslov. Saaledes som hele Udviklingen her har stillet sig, fører den ubetinget til, at Overdragelse til Selveiendom, maaskee til en anden Bruger, er det Naturlige for os, men den fører aldrig til, at store Godscomplexer nu skulde kunne samle sig paany og give Leilighed til korte Forpagtninger paa store Jordstrækninger, som vare deelte i smaa Gaarde. Hele vor Udvikling siden 1848 strider derimod. Jeg vilde ansee en Tilstand, resulterende ud af Bestemmelserne i § 9, saaledes som de Herrer lade til at frygte den, for i høieste Grad uheldig; men jeg nærer heller ikke den mindste Frygt for, at en saadan Tilstand kan komme. Kom den, er det min Overbeviisning, at den kun vilde føre til, at man vilde sige: Her er en Bestemmelse nødvendig for at indskrænke et Misforhold, der har dannet sig ifølge denne Lov. Jeg seer derfor ikke ugerne, at § 9 tages høit, fordi derved al Frygt for slige unaturlige Forhold i Fremtiden fjernes.

Winther: Jeg skal ikke yttre mig om nogle Bemærkninger, der bleve fremsatte af det cerede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen). Jeg tror, at vi gjerne